

være Tale om nu at fastsætte noget angaaende en eventuel Forhøjelse af de 750,000 Kr. Jeg vil straks tilføje, at Forlængelsen af Oktrojen drejer sig jo ikke om et saa overordentlig langt Aaremaal — 30 Aar —, og selv om dette Beløb ikke skulde kunne forhøjes, forekommer det mig derfor alligevel ikke at være i nogen Maade uacceptabelt.

Der er et andet Punkt, hvor jeg kunde have ønsket Bestemmelserne noget anderledes, men jeg indrømmer, at det ikke spiller nogen synderlig stor Rolle. Det er en Bestemmelse med Hensyn til de Sedler, som gaa tabt. Forholdet er jo, at Nationalbanken udsteder Sedlerne, og ude omkring i Omsætningen tabes der stadig en Del: de kunne brænde, de kunne ligefrem tabes eller paa anden Maade blive borte. Det viser sig, at der altid er forsvundet en Del, hver Gang Nationalbanken udsteder ny Seddeltyper. Dette sker paa den Maade, at Nationalbanken giver en bestemt Frist, og inden denne Frist udløber, skulle alle de gamle Sedler være inde og de ny i Cirkulation. Og saa viser det sig, som sagt, stadig, at der mangler et Beløb. Hvor stort det er i Gennemsnit, er det naturligvis vanskeligt at have noget absolut Begreb om, fordi det kommer væsentlig til at falde i Bunke, efterhaanden som man fornyer Sedlerne eller gaar over til andre Seddeltyper. Men efter hvad jeg har faaet oplyst, tør jeg sige, at det er ikke langt fra det rette, naar jeg nævner et Beløb af 12—15,000 Kroner om Aaret, som tabes paa denne Maade. De Bestemmelser, som staa i det foreliggende Lovforslag, gaa ud paa, at det Beløb, som indvindes for Banken ved, at disse Sedler blive borte, deles imellem Banken og Statskassen. Det er jo nemlig saadan, at Sedlen er et Gældsbevis, lydende paa Banken, og i det Øjeblik, en Seddel bliver borte og ikke kan skaffes til Veje, er Banken fri for at betale denne Gældspost. I det Øjeblik, Sedlen er borte, er det en ren Nettofortjeneste for Banken. I Øjeblikket er det naturligvis Banken alene, der tager denne Fortjeneste, og jeg indrømmer, at det er et ret betydeligt Fremskridt, naar der som her er Tale om, at Statskassen for Fremtiden skal have Halvdelen af det Udbytte, det bliver, saa at altsaa Statskassen kan gøre Regning paa 6—8,000 Kroner i Gennemsnit om Aaret.

Spørgsmaalet har ikke stor finansiel Betydning; men det forekommer mig, at det vilde have været, om jeg saa maa

sige, kønnere, om Staten havde faaet det hele, og jeg skal sige hvorfor. Hele Ordningen af Seddeludstedelsen er et Samfundsanliggende, og det er for saa vidt ogsaa Samfundet, som maa have Ret til de Goder, som flyde af dette Anliggende. En anden Ting er, at man har set sin Fordel ved at lade Nationalbanken gaa ind som Mellemand, men i det Øjeblik, vi have med disse tabte Sedler at gøre, forekommer det mig, at det vilde være ligesom noget pænere — vil jeg sige —, hvis man kunde sige om det Samfundsanliggende, som disse Sedler ere: Hvis det af en eller anden Grund fører med sig, at der sker Tab for den enkelte, hvad paa den anden Side bliver en Gevinst for Banken — en Gevinst, som Staten altsaa efter det foreliggende Forslag deler med Banken —, bør Staten tage denne Gevinst, altsaa den, der fremkommer ved, at disse Sedler blive borte. Det er nemlig et Samfundsspørgsmaal, vi have der. Det er ikke et Spørgsmaal, som vedkommer den private Nationalbank; lad derfor Statskassen tage hele Fortjenesten. Hvis Sagen kunde have været ændret i Retning af, at hele Indtægten ved Tabet af Sedler kom til at tilfalde Statskassen, synes jeg, som sagt, det havde været nok saa kønt. Og jeg synes næsten, at det, set fra den private Mands Side, for hvem Sedlerne blive borte, vilde være ligesom en Slags Trøst for hans Samvittighed, hvis han kunde sige: Ja, det gik ikke i Stranden alt sammen, for Staten faar Fortjenesten. Men, som sagt, jeg indrømmer, at det er et Fremskridt, at Staten skal have Halvdelen, i Stedet for, at den nu ingenting faar.

Vi komme saa til en anden Side af Sagen, § 7. Jeg har været inde paa den før, men i en noget anden Forbindelse. Det udækkede Seddelbeløb gaar altsaa nu ned til at udgøre Halvdelen, derved komme vi en Snes Millioner Kroner eller saadan noget ned med den nuværende Metalbeholdning, og derved faar Banken, som jeg nævnedes før, flere Midler mellem Hænderne til at drive sin Virksomhed med. Og jeg kunde samtidig have tilføjet, at den ogsaa paa et andet Punkt faar en Fordel ved at faa mere Kapital fri, flere Penge mellem Hænderne at arbejde med, og det er ved den Bestemmelse, der staa i § 7, hvor det hedder, at den udækkede Del af Seddelmassen for Fremtiden skal sikres med 125 pCt. i Værdipapirer. Det vil altsaa sige, at for hvert Hundrede Kroner udækkede Sedler skal Banken have liggende til Sik-